

ALL VERDENS

Historie

 SAGA
EGMONT

**STILLE-
HAVET
BRENNER**

ALL VERDENS

Historie

 SAGA
EGMONT

**STILLE-
HAVET
BRENNER**

All Verdens Historie

Stillehavet brenner

SAGA Egmont

Stillehavet brenner

Cover image: Getty Images

Copyright © 2019, 2020 All verdens historie and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726401745

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

Mørke skyer truet solens rike

I mai 1942 sirklet flygere fra Japan og USA over Korallhavet nord for Australia. Begge sider prøvde desperat å lokalisere motpartens hangarskip. Amerikanerne hadde først hellet med seg, mens japanerne senere slo tilbake. For første gang i historien ble et sjøslag utkjempet uten at skipene hadde kontakt med hverandre.

Selv om styrkeprøven i Korallhavet endte nesten uavgjort, var oppgjøret en strategisk seier for de allierte: Omsider ble Solens rike bremset. Japanerne ble presset tilbake mot hjemlandet, men etterlot seg død og lidelse. Og til slutt var selve kapitulasjonen i ferd med å bli sabotert av et kuppforsøk fra en gruppe fanatiske offiserer.

23. bind av EN VERDEN I KRIG følger den blodige kampen om Stillehavet.

God leselyst!

1. Kina ydmyket keiserriket

I to uker hadde japanske soldater bombardert den kinesiske byen Tai'erzhuang. Men byen holdt stand, og samtidig var kineserne i ferd med å omringe keiserrikets angrepsstyrker. Et nederlag truet og ville være en katastrofe for det seiersvante keiserriket.

Granater forvandlet mursteinene til pulver og slynget dødelige murrester til alle sider. Bymuren i Tai'erzhuang var bygd for å stå imot middelalderlige beleiringsmaskiner, ikke moderne japanske kanoner, og hver eksplosjon slo dype hull i den tre meter brede konstruksjonen.

På tross av en beskjeden størrelse hadde Tai'erzhuang stor strategisk betydning. Hvis japanerne tok byen, ville keiserriket samtidig ta kontroll over en viktig jernbane og en betydningsfull kanal. Med de to ferdselsårene på japanske hender ville troppene lettere samle seg til en offensiv lenger inne i Kina.

Hvert granatnedslag førte til store tap, men de kinesiske soldatene visste hvor viktig det var å holde japanerne ute av byen. Forsvarstroppene visste imidlertid også at infanteri og stridsvogner ville rulle fram når granatene hadde slått et tilstrekkelig stort hull i bymuren.

KINA FRISTET KEISERRIKET

Keiserriket Japan var en stormakt da slaget om Tai'erzhuang begynte i slutten av mars 1938. Moderne

fabrikker masseproduserte stridsvogner, fly og kanoner til en veltrent hær med erfarne generaler i spissen.

Kina hang derimot nesten ikke sammen som land. 100 års nedtur hadde redusert republikken til en annenrangs nasjon, som vaklet under fremmede staters politiske innblanding og økonomiske utbytting. Den svake naboen var en stor fristelse for keiserriket, som angrep Kina i 1937. En japansk hær inntok Beijing nordfra, mens landgangstropper erobret Shanghai og rykket videre inn i landet til hovedstaden, Nanjing.

”Tusenvis av japanske soldater myldret inn i byen og gjennomførte unevnelige ødeleggelser og overgrep”, rapporterte amerikanske diplomater i Kina om keiserrikets angrep på Nanjing.

Vurderingene av antallet sivile dødsopfre varierer kraftig, men noen fastsetter tallet til 300 000. To japanske offiserer konkurrerte faktisk om hvem av dem som ble den første til å halshogge 100 kinesere med sverd.

På tross av voksende kinesisk kampvilje etter Nanjingmassakren var japanerne fremdeles på offensiven, og ved utgangen av det første krigsåret hadde de tatt to store, men atskilte landområder i nordlige og sentrale strøk i Kina. Et opplagt mål for felttoget i 1938 var å erobre de mellomliggende provinsene. En vellykkets offensiv ville gi japanerne kontroll over hele jernbanestrekningen mellom Beijing og Shanghai samt Keiserkanalen, som forbandt flere store elver i Kina.

UTRENTE KINESERE SKULLE STOPPE JAPAN

To japanske divisjoner hver på 25 000 mann trengte sørover fra Beijing i januar 1938, mens en tredje divisjon på om lag 40 000 mann marsjerte enhetene i møte fra

Shanghai. Hver divisjon omfattet infanteri, et stort antall kanoner, ingeniørtropper og panserkjøretøy.

Mellom de japanske styrkene lå Kinas 5. militærregion, som general Li Zongren hadde til oppgave å forsvare. På 1920-tallet hadde generalen kjempet for Guomindang-partiets leder, Chiang Kai-shek, som prøvde å samle landet under sin ledelse. De to hadde senere brutt med hverandre, men den japanske trusselen fikk Li Zongren til å gjenoppta tjenesten hos Chiang Kai-shek, som nå var blitt landets president.

Som sjef for 5. militærregion hadde Li Zongren omkring 100 000 mann til rådighet, men de japanske styrkene var mye bedre trent og utstyrt. De kinesiske divisjonene manglet artilleri, og offiserene hadde til og med problemer med å utstyre alle soldatene med geværer.

Li Zongren regnet selv troppene for svake – selv sammenlignet med den generelle lave standarden som preget Kinas hær. Men generalen hadde en fordel – en omfattende lokalkunnskap om landets krevende geografi.

KAOS PREGET KINAS HÆR

Store avstander og brede elver var Li Zongrens viktigste våpen da han la en plan for forsvaret av 5. militærregion. 1000 kilometer kinesisk territorium skilte de japanske styrkene, og flere store elver skar seg gjennom landskapet. Generalen ville utnytte de naturlige hindringene, slik at fienden mistet dyrebar tid og uerstattelig mannskap under forsering av brede vannveier.

Men begivenheter ved fronten underminerte Li Zongrens plan. På tross av tittelen som øverstkommanderende i militærregionen hadde generalen nemlig begrenset kontroll over mange av enhetene. I 1938 var Kinas hær mer

en koalisjon av styrker enn en sammensveiset organisasjon, og toppoffiserene slapp ofte unna med å ta lett på ordrer.

En general gikk likevel for vidt da han trakk seg tilbake fra den mektige Gule elven, som Li Zongren hadde befalt offiseren å forsvare. Kinas regjering slo til med uvanlig styrke og lot den oppsetsige generalen henrette. Men skaden var skjedd, og japanerne kom over elven stort sett uten tap. Heldigvis for Li Zongren var de andre generalene hans klare til å kjempe.

JAPANERNES FØRSTE FORSØK SLO FEIL

I februar 1938 ankom Japans 13. divisjon til elven Huai He i 5. militærregions sørlige del. Kinesiske soldater ventet på den motsatte bredden, og da japanerne forsøkte å komme over elven i en armada av småbåter, drev en stor og morderisk ild de sårbare troppene tilbake.

13. divisjon måtte gjøre flere forsøk før enheten greide å bite seg fast på den motsatte bredden. Japanerne fikk imidlertid ikke ro til å bygge en bro, slik at troppene også kunne få fraktet stridsvogner og kanoner over. Soldatene måtte i stedet kjempe for livet mens kinesiske styrker på tross av enorme tap gikk til motangrep igjen og igjen.

”Bortimot åtte av ti mann i min divisjon har kjempet til døden”, rapporterte en kinesisk divisjonssjef.

Men friske tropper erstattet slagne enheter og opprettholdt presset på 13. divisjon, som ikke fikk forsterkninger. Etter to ukers kamper måtte japanerne flykte tilbake over elven, og slaget hadde halvert styrken fra 40 000 til 20 000 mann. Angrepet sørfra mot 5. militærregion hadde stoppet opp, og offensiven avhang nå av de to andre japanske divisjonene, som rykket fram nordfra.

KINESERNE SPLITTET FIENDEN

Japans 5. og 10. divisjon hadde uhindret kommet seg over Den gule elven og marsjerte sørover gjennom 5. militærregion med rundt 100 kilometer åpent land mellom seg. Li Zongren innså at kineserne måtte forsinke japanerne og hindre divisjonene fra å slutte seg sammen.

Generalens plan lyktes da to kinesiske styrker i forening bremset 5. divisjons framrykking ved den lille byen Linyi. Og selv om blodige kamper bølget fram og tilbake i løpet av mars 1938, greide ikke japanerne å bryte gjennom.

Etter japanernes feilslåtte gjennombruddsforsøk ved Linyi avhang keiserrikets felttog bare av 10. divisjon, som fremdeles marsjerte sørover gjennom 5. militærregion. Li Zongren sendte fram tropper for å sperre veien, men kineserne ble utslettet av overlegen japansk ildkraft og greide ikke å stoppe fiendens framrykking. Den kinesiske generalens eneste håp var en liten by omgitt av middelalderlige forsvarsverk.

LITEN BY SKULLE BREMSE FELTTOG

Tai'erzhuang var en uanselig by som bare dekket et areal på to kvadratkilometer. Men våren 1938 fikk den lille flekken større betydning enn noe annet sted i Kina.

Jernbanen mellom Beijing og Shanghai passerte gjennom Tai'erzhuang, og byen lå på bredden av den store Keiserkanalen, som i flere århundrer hadde forbundet det nordlige og det sentrale Kina. De japanske styrkene måtte få inntatt stedet hvis keiserrikets to okkupasjonssoner i landet skulle forbindes med hverandre.

"Det er avgjørende at fiendens invasjon i sør stoppes ved Tai'erzhuang", formante Li Zongren den generalen som fikk kommandoen i byen.